

บันทึก

เรื่อง การออกเทศบัญญัติชั่วคราวและการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราว

ตามที่กรมการปกครองได้มีหนังสือที่ มท.๐๓๑๑/๓๓๖๓๘ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ ดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่ไม่มีสภาเทศบาล คณะเทศมนตรีจะสามารถออกเทศบัญญัติชั่วคราวตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ ได้หรือไม่

๒. ในกรณีที่ไม่มีสภาเทศบาล หากคณะเทศมนตรีซึ่งอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๔๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๕๙ จำต้องออกจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๔๕ (๓) หรือ (๔) และผู้ว่าราชการจังหวัดได้แต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวเพื่อดำเนินกิจการของเทศบาลตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง

๒.๑ คณะเทศมนตรีชั่วคราวซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง มีระยะเวลาอยู่ในตำแหน่งเพียง ๙๐ วัน ใช่หรือไม่

๒.๒ หากไม่สามารถดำเนินการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่ภายใน ๙๐ วัน คณะเทศมนตรีชั่วคราวจะอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้หรือไม่

๒.๓ หากไม่สามารถดำเนินการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่ภายใน ๙๐ วัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชั่วคราวขึ้นอีกได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) แล้ว มีความเห็น ดังต่อไปนี้

สำหรับปัญหาประการแรกนั้น เห็นว่า คณะเทศมนตรีจะออกเทศบัญญัติชั่วคราวโดยขออนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา ๖๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖

^๑มาตรา ๖๔ ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันทั่วทั้งมิได้ คณะเทศมนตรีอาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว ก็ให้บังคับได้

ในการประชุมสภาเทศบาลคราวต่อไป ให้สภาเทศบาลชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาเทศบาลเพื่ออนุมัติ ถ้าสภาเทศบาลอนุมัติแล้ว เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็จะเป็นเทศบัญญัติต่อไป ถ้าสภาเทศบาลไม่อนุมัติ เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้เทศบัญญัติชั่วคราวนั้น

ได้เฉพาะในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท้วงทมิได้เท่านั้น กรณีดังกล่าวไม่
หมายความว่ารวมถึงกรณีที่ไม่ใช่สภาเทศบาลด้วย ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา ๖๔ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติ ฯ ซึ่งได้บังคับให้นายเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาเทศบาลในการ
ประชุมคราวต่อไปเพื่ออนุมัติหรือไม่อนุมัติอีกด้วย ดังนั้น ในขณะที่ไม่มีสภาเทศบาล คณะ
เทศมนตรีจึงไม่สามารถใช้อำนาจพิเศษออกเทศบัญญัติชั่วคราวตามมาตรา ๖๔ ได้

สำหรับปัญหาประการที่สองนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย
คณะที่ ๕) มีความเห็นดังนี้

(๑) คณะเทศมนตรีชั่วคราวซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๔๕^๒
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล
(ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๑๙ มีบทบัญญัติโดยชัดแจ้งอยู่แล้วว่าให้คณะเทศมนตรีมีระยะเวลาอยู่ใน
ตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการของเทศบาลต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่ แต่ไม่ได้
กำหนดระยะเวลาดำรงตำแหน่งของคณะเทศมนตรีชั่วคราวไว้ คงบัญญัติแต่เพียงว่าจะต้องมีการ
ดำเนินการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะเทศมนตรีต้องออกจาก
ตำแหน่งเท่านั้น

(๒) สำหรับปัญหาว่า หากไม่สามารถดำเนินการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่
ภายในเก้าสิบวัน คณะเทศมนตรีชั่วคราวจะอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้หรือไม่นั้น เห็นว่า คณะ
เทศมนตรีชั่วคราวก็อยู่ในตำแหน่งต่อไปได้จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่ ทั้งนี้
เพราะว่ามาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล ฯลฯ ซึ่งกำหนดว่าจะต้องดำเนินการ
แต่งตั้งคณะเทศมนตรีภายในเก้าสิบวันนั้น เป็นบทบัญญัติเร่งรัดการดำเนินการเท่านั้น และมาตรา
๔๕ วรรคสอง ยังบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งด้วยว่าให้คณะเทศมนตรีชั่วคราวอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่าจะ
ได้แต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่

คำอนุมัติและไม่อนุมัติของสภาเทศบาลที่กล่าวนี้ ให้ทำเป็นเทศบัญญัติ

^๒มาตรา ๔๕ เทศมนตรีทั้งคณะต้องออกจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลชุดที่คณะเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่สิ้นสุดลง ทั้งนี้ ให้คณะ
เทศมนตรีที่ออกนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการในหน้าที่ของคณะเทศมนตรีต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่
แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

(๒) สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณ และผู้ว่าราชการจังหวัด
เห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาลที่ไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณนั้น หรือสภาเทศบาลไม่รับ
หลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล
ทั้งหมด

(๓) ความเป็นเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลงหรือเทศมนตรีต้องออกทั้งคณะ หรือ

(๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้เทศมนตรีทั้งคณะออกจากตำแหน่ง

ในกรณี (๒) (๓) หรือ (๔) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งผู้ที่เห็นสมควรเท่าจำนวนของคณะ
เทศมนตรีที่ต้องออกให้เป็นคณะเทศมนตรีชั่วคราว เพื่อดำเนินกิจการของเทศบาลไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งคณะ
เทศมนตรีขึ้นใหม่ การแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่จะต้องดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะ
เทศมนตรีต้องออกจากตำแหน่ง

(๓) สำหรับปัญหาที่ว่าหากไม่สามารถดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะตั้งคณะกรรมการชั่วคราวขึ้นอีกได้หรือไม่นั้น เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการชั่วคราวขึ้นใหม่ ทั้งนี้ เพราะคณะกรรมการชั่วคราวยังคงอยู่ในตำแหน่งจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามที่กล่าวไว้ใน (๒)

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๓